

Stortinget v/Familie- og kulturkomiteen

3. april 2020

Levert per e-post til familie-kultur@stortinget.no

Endringer i kringkastingsloven mv. (tiltak mot markedsføring av pengespill som ikke har tillatelse i Norge): Skriftlig høringsinnspill fra Kabel Norge

1 Innledning

Vi viser til Stortingets avlysning av den åpne høringen om Kulturdepartementets forslag til endringer i kringkastingsloven, jf. Prop. 45 L (2019-20), med oppfordring om å gi skriftlige synspunkter.

Kabel Norge representerer aktører som etter departementets forslag skal iverksette tiltak for å hindre eller vanskeliggjøre tilgang til markedsføring av pengespill som ikke har tillatelse i Norge, etter nærmere pålegg fra Medietilsynet. Kabel Norges medlemmer er både TV-distributører som distribuerer TV-kanaler og audiovisuelle bestillingstjenester via såkalte lukkede nett og tilbydere av bredbåndstilgang (tilgang til det åpne internett).

2 Overordnede synspunkter

Kabel Norge er enige i at spilleavhengighet er et samfunnsmessig problem og erkjenner at det kan være behov for å iverksette tiltak for å verne spilleavhengige. Kabel Norge støtter således *formålet* med loven, men mener at *virkemidlene* som foreslås ikke er hensiktsmessige eller gjennomførbare. Dette gjelder særlig adgangen til å pålegge bredbåndstilbydere å stanse markedsføring av pengespill, noe departementet selv påpeker ikke er gjennomførbart i praksis.

Forslaget om at Medietilsynets vurderinger ikke skal være gjenstand for domstolskontroll er etter Kabel Norges syn heller ikke i tråd med alminnelige rettsprinsipper. Medietilsynets vurdering av om pålegg skal ilegges må avveie hensyn knyttet til Grunnlovens bestemmelser om ytrings- og informasjonsfrihet, hva som er teknisk og/eller praktisk mulig å gjennomføre og forholdet til Norges EØS-rettslige forpliktelser. Å unndra slike vurderinger fra alminnelig domstolskontroll er meget betenkelig.

Vi gjør nærmere rede for disse synspunktene nedenfor. For øvrig viser vi til Kabel Norges hørings svar til departementet av 18. juni 2019, for utdypning av våre synspunkter

3 Bredbandleverandører kan ikke være pliktsubjekter etter reguleringen

Kabel Norge har i sitt tidligere hørings svar forklart hvorfor bredbandleverandører ikke kan stanse markedsføring av pengespill. Departementet har på side 41 i proposisjonen også lagt til grunn at bredbandleverandører teknisk sett ikke vil være i stand til å hindre eller vanskeliggjøre tilgangen til pengespillmarkedsføring på en tilfredsstillende måte.

I en slik situasjon gir det ingen mening å innføre en reservasjonshjemmel for å pålegge bredbåndleverandørene å gjennomføre slike tiltak. Det er et helt sentralt rettsprinsipp at ingen kan pålegges å gjøre det som ikke er mulig.

Kabel Norge er særlig bekymret for at det innføres en slik hjemmel sett i sammenheng med forslaget om Medietilsynets forslag ikke skal være gjenstand for domstolskontroll, jf. punkt 5 nedenfor.

4 Adgangen til å pålegge TV-distributører tiltak bør begrenses til tiltak knyttet til avtaler med innholdsleverandør

På tilsvarende måte som bredbåndleverandørene, vil TV-distributørene ikke ved hjelp av tekniske tiltak kunne stanse markedsføring av pengespill. Departementet peker på side 40 i proposisjonen også på at det tiltak TV-distributørene kan gjennomføre, er knyttet til deres avtaler med innholdstilbydere. Når det faktiske handlingsrommet er begrenset til slike avtaler, bør lovhjemmelen også begrenses til tiltak knyttet til slike avtaler.

Kabel Norge vil for øvrig gjøre stortingskomiteen oppmerksom på at Kabel Norge ikke deler departementets vurderinger knyttet til Norges EØS-rettslige forpliktelser. Departementet tar ikke tilstrekkelig høyde for forskjellen mellom rene nasjonale lovregler og nasjonale lovregler som gjennomfører andre EØS-direktiver. AMT-direktivets senderlandsprinsipp vil, slik Kabel Norge ser det, ha forrang foran rene nasjonale regler mot markedsføring av pengespill. Kabel Norge ønsker ikke å sette denne problemstillingen på spissen, men er bekymret for at deres medlemmer ufrivillig kan bli involvert i tvister i tilknytning til dette med tilhørende usikkerhet og kostnader. Kabel Norge vil derfor oppfordre til at det iverksettes en nærmere utredning av forholdet til EØS-avtalen før forslaget vedtas.

5 Behov for domstolskontroll

Kabel Norge støtter departementets forslag om at hvorvidt tiltak skal pålegges må avgjøres etter en bred forholdsmessighetsvurdering. Det følger imidlertid av merknadene til lovforslagets annet ledd (side 56, jf. også side 44 i proposisjonen) at denne vurderingen ikke skal kunne prøves av domstolene. Dette mener Kabel Norge er særlig uheldig.

Et pålegg om å iverksette tiltak mot markedsføring av pengespill kan reise en rekke utfordringer knyttet til Grunnlovens bestemmelser om ytrings- og informasjonsfrihet, jf. også Norges forpliktelser etter ulike menneskerettighetskonvensjoner. Kabel Norge vil i den forbindelse presisere at de største utfordringene i forhold ytrings- og informasjonsfrihet ikke er knyttet til reklameytringene og de som står bak disse som sådan, men alle *andre* ytringer som feilaktig vil kunne rammes av eventuelle tekniske tiltak som måtte bli pålagt («de falske positive»).

For Kabel Norges medlemmer er det dessuten bekymringsfullt at forslaget med dets nåværende utforming, legger opp til at Medietilsynets vurderinger av om et tiltak er mulig å oppfylle, ikke skal kunne bringes inn for overprøving i domstolsapparatet. Spørsmål knyttet til valg av tiltak og gjennomførbarheten av ulike tiltak mot pengespillreklame, reiser kompliserte faktiske og juridiske spørsmål. Det er således en risiko for at Medietilsynet kan ta feil i sine vurderinger, og at Kabel Norges medlemmer risikerer å bli pålagt å gjennomføre tiltak som ikke er gjennomførbare.

Å unnta Medietilsynets vurderinger av om tiltak skal iverksettes eller ikke, herunder hva tiltaket skal bestå i, fra domstolskontroll er etter Kabel Norges oppfatning uforsvarlig og i strid med alminnelige rettsprinsipper. Dersom loven vedtas må dette endres slik at også Medietilsynets forholdsmessighetsvurderinger kan prøves for domstolene.

6 Avsluttende merknad

Dersom det er ønskelig står Kabel Norge til disposisjon for ytterligere utdypning av ovennevnte spørsmål. Vi kan også bistå komiteen med forslag til eventuelle alternative formuleringer.

Med vennlig hilsen

Øyvind Husby
Styreleder
Kabel Norge